

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

2. rujna 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 267. UFEU-a – Pojam ‚nacionalni sud‘ – Kriteriji – Procura della Repubblica di Trento (Državno odvjetništvo u Trentu, Italija) – Nedopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku”

U predmetu C-66/20,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputila Procura della Repubblica di Trento (Državno odvjetništvo u Trentu, Italija), odlukom od 15. siječnja 2020., koju je Sud zaprimio 24. siječnja 2020., u postupku priznavanja i izvršenja europskog istražnog naloga izdanog u odnosu na

XK,

uz sudjelovanje:

Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: M. Vilaras, predsjednik vijeća, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin i K. Jürimäe (izvjestiteljica), suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju G. Aiella i E. Figliolije, *avvocati dello Stato*,
- za njemačku vladu, J. Möller, M. Hellmann i F. Halabi, u svojstvu agenata,
- za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, A. Pimenta, D. Capinha, P. Barros da Costa i L. Medeiros, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: talijanski

– za Europsku komisiju, C. Cattabriga i M. Wasmeier, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 11. ožujka 2021.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 2. točke (c) podtočke ii. Direktive 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima (SL 2014., L 130, str. 1.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru zahtjeva za izvršenje u Italiji europskog istražnog naloga koji je izdao Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (Služba za predmete iz područja poreznog kaznenog prava i porezne istrage u Münsteru, Njemačka) (u daljnjem tekstu: Služba za predmete iz područja poreznog kaznenog prava u Münsteru), u vezi s osobom XK.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodna izjava 34. Okvirne odluke 2014/41 glasi kako slijedi:
„Ova se Direktiva, zbog svojeg područja primjene, bavi privremenim mjerama samo s ciljem prikupljanja dokaza. U tom smislu trebalo bi naglasiti da bilo koji predmet, uključujući i financijsku imovinu, može biti predmet raznih privremenih mjera u tijeku kaznenog postupka, ne samo s ciljem prikupljanja dokaza, nego i s ciljem oduzimanja. Razlika između dvaju ciljeva privremenih mjera nije uvijek očita, a cilj privremene mjere može se promijeniti u tijeku postupka. Zato je presudno održavati skladan odnos između različitih instrumenata koji se primjenjuju u tom području. Nadalje, iz istog razloga, procjenu o tome hoće li se predmet koristiti kao dokaz i hoće li stoga biti predmet EIN-a trebalo bi ostaviti tijelu izdavatelju.”
- 4 U članku 1. navedene direktive, naslovljenom „Europski istražni nalog i obveza njegova izvršenja”, u stavcima 1. i 2. propisano je:
„1. Europski istražni nalog (EIN) sudska je odluka koju izdaje ili potvrđuje pravosudno tijelo države članice (,država izdavateljica’) radi izvršavanja jedne ili nekoliko posebnih istražnih mjera u drugoj državi članici (,država izvršiteljica’) u svrhu pribavljanja dokaza u skladu s odredbama ove Direktive.
[...]
2. Države članice izvršavaju EIN na temelju načela uzajamnog priznavanja i u skladu s ovom Direktivom.”

5 Člankom 2. navedene direktive, naslovljenim „Definicije”, propisano je:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(c) ‚tijelo izdavatelj’ znači:

- i. sudac, sud, istražni sudac ili javni tužitelj nadležan u dotičnom predmetu; ili
- ii. bilo koje drugo nadležno tijelo, kako je određeno u državi izdavateljici, koje u dotičnom slučaju djeluje kao istražno tijelo u kaznenom postupku s nadležnošću za prikupljanje dokaza u skladu s nacionalnim pravom. Osim toga, prije prosljeđivanja tijelu izvršitelju, EIN se potvrđuje nakon što sudac, sud, istražni sudac ili javni tužitelj u državi izdavateljici pregleda njegovu sukladnost s uvjetima za izdavanje EIN-a u okviru ove Direktive, a posebno s uvjetima iz članka 6. stavka 1. Ako je EIN potvrdilo pravosudno tijelo, to tijelo se također može smatrati tijelom izdavateljem za potrebe prosljeđivanja EIN-a;

(d) ‚tijelo izvršitelj’ znači tijelo koje je nadležno za priznavanje EIN-a i osiguranje njegova izvršavanja u skladu s ovom Direktivom i postupcima koji se primjenjuju u sličnom domaćem slučaju. Za takve se postupke može zahtijevati sudsko odobrenje u državi izvršiteljici ako je tako predviđeno njezinim nacionalnim pravom.”

6 U članku 5. stavku 1. te direktive, naslovljenom „Sadržaj i oblik EIN-a”, propisuje se:

„Tijelo izdavatelj ispunjava i potpisuje EIN prema obrascu navedenom u Prilogu A te ovjerava točnost i pravilnost njegova sadržaja.

EIN posebno sadržava sljedeće podatke:

(a) podatke o tijelu izdavatelju i, prema potrebi, o tijelu potvrđivanja;

[...]”

7 U članku 6. Direktive 2014/41, naslovljenom „Uvjeti izdavanja i prosljeđivanja EIN-a”, predviđeno je:

„1. Tijelo izdavatelj može izdati EIN samo kada su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) izdavanje EIN-a je potrebno i proporcionalno svrsi postupka iz članka 4. uzimajući u obzir prava osumnjičenika ili okrivljenika; i
- (b) istražna mjera navedena ili istražne mjere navedene u EIN-u mogle su biti određene u sličnom domaćem slučaju.

2. Tijelo izdavatelj u svakom pojedinom slučaju ocjenjuje uvjete iz stavka 1.

3. Ako tijelo izvršitelj ima razloga vjerovati da uvjeti iz stavka 1. nisu ispunjeni, ono se može savjetovati s tijelom izdavateljem o važnosti izvršenja EIN-a. Nakon tog savjetovanja tijelo izdavatelj može donijeti odluku o povlačenju EIN-a.”

8 U članku 9. navedene direktive, naslovljenom „Priznavanje i izvršenje”, u stavcima 1. do 3. propisuje se:

„1. Tijelo izvršitelj priznaje EIN, proslijeđen u skladu s ovom Direktivom, ne zahtijevajući nikakve dodatne formalnosti te osigurava njegovo izvršenje na isti način i pod jednakim uvjetima kao da je dotičnu istražnu mjeru odredilo tijelo države izvršiteljice, osim ako se to tijelo odluči pozvati na jedan od razloga za nepriznavanje ili neizvršenje ili na jedan od razloga za odgodu predviđenih u ovoj Direktivi.

2. Tijelo izvršitelj pridržava se formalnosti i postupaka koje je tijelo izdavatelj izričito navelo, osim ako je drukčije predviđeno u ovoj Direktivi i pod uvjetom da te formalnosti i postupci nisu u suprotnosti s temeljnim načelima prava države izvršiteljice.

3. Kada tijelo izvršitelj primi EIN koji nije izdalo tijelo izdavatelj kako je navedeno u članku 2. točki (c), tijelo izvršitelj vraća EIN državi izdavateljici.”

9 U članku 11. spomenute direktive, naslovljenom „Razlozi za nepriznavanje ili neizvršenje”, u stavku 1. navode se razlozi za nepriznavanje ili neizvršenje europskog istražnog naloga u državi izvršiteljici.

10 Obrazac koji se odnosi na europski istražni nalog iz Priloga A toj direktivi sadržava, među ostalim, odjeljak L, u kojem se, prema potrebi, navode podaci o pravosudnom tijelu koje je potvrdilo europski istražni nalog.

Njemačko pravo

11 Člankom 386. Abgabenordnunga (Porezni zakonik), u verziji primjenjivoj na činjenično stanje iz glavnog postupka, određeno je:

„(1) U slučaju sumnje na počinjenje poreznog kaznenog djela za vođenje istrage nadležno je porezno tijelo. Za potrebe ovog odjeljka poreznim tijelom smatraju se Hauptzollamt [(Glavni carinski ured)], Finanzamt [(Porezni ured)], Bundeszentralamt für Steuern [(Savezni središnji porezni ured)] i Familienkasse [(Fond za obiteljske doplatke)].

(2) Porezno tijelo samostalno provodi istragu, uz poštovanje ograničenjâ iz članka 399. stavka 1. te članaka 400. i 401., kada činjenice:

1. čine isključivo porezno kazneno djelo ili

2. se njima istodobno krše drugi kazneni zakoni te se kršenje odnosi na crkvene poreze ili na druge javne prihode koji se odnose na porezne osnovice, neto porezne osnovice ili iznose porezâ.

(3) Stavak 2. ne primjenjuje se ako je protiv optuženika izdan uhidbeni nalog ili nalog za oduzimanje slobode.

(4) Porezno tijelo može u bilo kojem trenutku uputiti kazneni postupak državnom odvjetništvu, a državno odvjetništvo može u bilo kojem trenutku preuzeti kazneni postupak. U obama

slučajevima državno odvjetništvo može, u dogovoru s poreznim tijelom, kazneni postupak ponovno vratiti poreznom tijelu.”

- 12 Članak 399. stavak 1. tog zakonika glasi kako slijedi:

„Kad porezno tijelo, u skladu s člankom 386. stavkom 2., neovisno vodi istragu, ono u stadiju istrage ima prava i obveze državnog odvjetništva.”

- 13 Na temelju članka 400. navedenog zakonika:

„Ako se tijekom istraga prikupe dostatni dokazi za upućivanje predmeta sudu, porezno tijelo zatražit će od suda izdavanje kaznenog naloga u skraćenom postupku, ako je riječ o kaznenom predmetu u kojem je moguće provesti skraćeni postupak izdavanja kaznenog naloga, a ako to nije slučaj, porezno tijelo uputit će predmet državnom odvjetništvu.”

Talijansko pravo

Zakonik o kaznenom postupku

- 14 Članak 257. stavak 1. codicea di procedura penale (Zakonik o kaznenom postupku) glasi kako slijedi:

„U skladu s člankom 324., okrivljenik, osoba čija je imovina oduzeta i osoba koja ima pravo na njezin povrat mogu protiv odluke o oduzimanju imovine podnijeti zahtjev za preispitivanje, uključujući meritorno.”

Zakonodavna uredba br. 108/17

- 15 Direktiva 2014/41 u talijansko pravo prenesena je decretom legislativo n. 108 – Norme di attuazione della direttiva 2014/41/UE del Parlamento europeo et del Consiglio, del 3 aprile 2014, relativa all’ordine europeo di indagine penale (Zakonodavna uredba br. 108 o odredbama kojima se prenosi Direktiva 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima) od 21. lipnja 2017. (GURI br. 162 od 13. srpnja 2017., u daljnjem tekstu: Zakonodavna uredba br. 108/17).
- 16 U članku 4. stavcima 1. do 4. Zakonodavne uredbe br. 108/17 određuje se:

„1. Državno odvjetništvo pri sudu u glavnom gradu okruga u kojem treba provesti zatražene radnje obrazloženom odlukom priznaje istražni nalog u roku od 30 dana od njegova primitka ili, ovisno o slučaju, u drugom roku koji navede tijelo izdavatelj, a u svakom slučaju najkasnije u roku od 60 dana. Državno odvjetništvo obavještava procuratore nazionale antimafia e antiterrorismo (Državno odvjetništvo za suzbijanje mafije i terorizma) o zaprimanju istražnog naloga, radi koordinacije istraga, kad je riječ o istragama za kaznena djela iz članka 51. stavaka 3.a i 3.c Zakonika o kaznenom postupku. U svakom slučaju, preslika zaprimljenog istražnog naloga prosljeđuje se ministarstvu pravosuđa.

2. Nalog se izvršava u roku od 90 dana, u skladu s modalitetima koje je izričito zatražilo tijelo izdavatelj, pod uvjetom da oni nisu u suprotnosti s načelima javnog pravnog poretka. Provedba radnji iz članaka 21. i 22. u svakom je slučaju uređena talijanskim pravom.

3. Ako postoje razlozi hitnosti ili kad je to potrebno, priznavanje i izvršenje provode se u najkraćem roku koji je navelo tijelo izdavanja.

4. Odluku o priznavanju tajništvo državnog odvjetništva dostavlja osumnjičnikovu odvjetniku, u roku određenom za obavijest na koju on u skladu s talijanskim pravom ima pravo, a s ciljem provedbe radnje. Ako talijanski zakon predviđa samo pravo odvjetnika da bude prisutan prilikom provedbe radnje, bez prethodne obavijesti, odluka o priznavanju dostavlja se u samom trenutku provedbe radnje ili neposredno nakon toga.”

17 Člankom 5. stavcima 1. i 2. te zakonodavne uredbe određeno je:

„1. Ako tijelo izdavatelj traži da radnju provede sud ili ako, u skladu s talijanskim pravom, radnju provodi sud, državno odvjetništvo priznaje istražni nalog i od suda nadležnog za preliminarne istrage zahtijeva njegovo izvršenje.

2. Čim zaprimi zahtjev i nakon što provjeri jesu li ispunjene pretpostavke za priznavanje istražnog naloga, sud odobrava izvršenje.”

18 Člankom 13. te zakonodavne uredbe određuje se:

„1. U roku od pet dana od obavijesti iz članka 4. stavka 4., osumnjičenik i njegov odvjetnik mogu sudu nadležnom za preliminarne istrage podnijeti prigovor protiv odluke o priznavanju.

2. Sudac nadležan za preliminarne istrage odlučuje rješenjem, nakon što sasluša državno odvjetništvo. O rješenju se obavještava državno odvjetništvo te se ono dostavlja osobi o kojoj je riječ.

3. Državno odvjetništvo bez odgađanja obavještava tijelo izdavatelja o odluci. Ako se prigovor prihvati, odluka o priznavanju se ukida.

4. Prigovor nema suspenzivan učinak na izvršenje istražnog naloga i na prosljeđivanje rezultata provedenih radnji. U svakom slučaju, državno odvjetništvo može odbiti proslijediti rezultate provedenih radnji ako postoji opasnost da će time osumnjičeniku, okrivljeniku ili osobi koja ima interes u pogledu provedbe radnje nastati teška i nepopravljiva šteta.

5. Prilikom odlučivanja o izvršenju istražnog naloga u skladu s člankom 5., sud nadležan za preliminarne istrage, ako postoje razlozi za odbijanje navedeni u članku 10., ukinut će odluku državnog odvjetništva o priznavanju, uključujući na zahtjev stranaka.

6. U slučaju ukidanja odluke o priznavanju, istražni nalog se ne izvršava.

7. Osumnjičenik ili okrivljenik, njegov odvjetnik, osoba kojoj su oduzeti dokazi ili imovina kao i osoba koja ima pravo na njihov povrat mogu podnijeti prigovor i protiv odluke o priznavanju istražnog naloga koji se odnosi na oduzimanje dokaza. Sud odlučuje u izvanraspravnom vijeću u smislu članka 127. Zakonika o kaznenom postupku. U tom slučaju, protiv odluke suda državno odvjetništvo i zainteresirane osobe mogu podnijeti žalbu u kasacijskom postupku zbog povrede zakona, u roku od 10 dana od obavijesti o odluci ili od njezine dostave. Izvanraspravno vijeće Kasacijskog suda odlučuje u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe. Žalba nema suspenzivan učinak.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 19 Procura della Repubblica di Trento (Državno odvjetništvo u Trentu) zaprimila je 14. studenoga 2019. europski istražni nalog koji je istog dana izdala Služba za predmete iz područja poreznog kaznenog prava u Münsteru, a kojim se traži pretraga poslovnih prostora osobe XK, u okviru istrage zbog utaje poreza na dohodak, u skladu s odredbama Poreznog zakonika.
- 20 Odjeljak L tog europskog istražnog naloga, koji, prema potrebi, mora sadržavati podatke o pravosudnom tijelu koje je potvrdilo spomenuti istražni nalog, nije bio ispunjen.
- 21 Dopisom od 20. prosinca 2019. Državno odvjetništvo u Trentu zatražilo je od Službe za predmete iz područja poreznog kaznenog prava u Münsteru da mu dostavi presliku europskog istražnog naloga koji je potvrdilo pravosudno tijelo.
- 22 Porukom elektroničke pošte od 8. siječnja 2020. Služba za predmete iz područja poreznog kaznenog prava u Münsteru obavijestila je Državno odvjetništvo u Trentu da nije bilo potrebno da europski istražni nalog potvrdi pravosudno tijelo. Naime, pojasnila je da, s obzirom na to da ona, u skladu s člankom 399. stavkom 1. Poreznog zakonika, u postupcima za porezna kaznena djela ima ovlasti državnog odvjetništva, valja je smatrati pravosudnim tijelom, u smislu članka 2. točke (c) Direktive 2014/41.
- 23 U svojem zahtjevu za prethodnu odluku Državno odvjetništvo u Trentu istaknulo je da europski istražni nalog nužno mora biti sudska odluka, u smislu da ga, u skladu s člankom 2. točkom (c) Direktive 2014/41, mora donijeti pravosudno tijelo ili pak upravno tijelo, uz potvrdu pravosudnog tijela.
- 24 Naime, kao što to, po analogiji, proizlazi iz presude od 10. studenoga 2016., Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860), koja se odnosila na europski uhiđbeni nalog, uređen Okvirnom odlukom Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhiđbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.), visoka razina povjerenja između država članica podrazumijeva sudjelovanje pravosudnog tijela u donošenju europskog istražnog naloga.
- 25 Međutim, u ovom slučaju Služba za predmete iz područja poreznog kaznenog prava u Münsteru, koja je upravno tijelo, tvrdi da može izdati europski istražni nalog koji je potpisao njezin administrativni ravnatelj, a da tu odluku ne mora potvrditi sud ni državno odvjetništvo, s obzirom na to da ona, na temelju članka 399. stavka 1. Poreznog zakonika, ima ista prava i odgovornosti kao njemačko državno odvjetništvo.
- 26 Stoga Državno odvjetništvo u Trentu ističe da se u glavnom predmetu postavlja pitanje dopušta li i u kojoj mjeri članak 2. točka (c) Direktive 2014/41 državi članici da proslijedi europski istražni nalog koji je izdalo upravno tijelo ako ga pravosudno tijelo nije odobrilo.
- 27 U tom pogledu, Državno odvjetništvo u Trentu smatra da su razmatranja koja je Sud iznio u presudi od 27. svibnja 2019., OG i PI (Državna odvjetništva u Lübecku i Zwickauu) (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, t. 48. i 49.), u kojoj je bila riječ o Okvirnoj odluci 2002/584, primjenjiva u kontekstu Direktive 2014/41 jer europski istražni nalog, iako nema učinak na pojedinačnu slobodu, predstavlja vrlo intruzivnu mjeru.

- 28 Osim toga, Državno odvjetništvo u Trentu smatra da je ovlašteno obratiti se Sudu u prethodnom postupku, neovisno o tome što zahtjev za prethodnu odluku može, u skladu s člankom 267. UFEU-a, uputiti samo „[sud jedne od država članica]”.
- 29 Točno je da je Sud u presudi od 12. prosinca 1996., X (C-74/95 i C-129/95, EU:C:1996:491) već presudio da talijansko državno odvjetništvo nije ovlašteno obratiti se Sudu u prethodnom postupku. Međutim, ta presuda u ovom slučaju nije relevantna jer se predmet u kojem je ona donesena odnosio na kazneni postupak koji je bio u tijeku pred tim državnim odvjetništvom, čija zadaća nije bila potpuno neovisno riješiti spor, nego ga, ovisno o slučaju, uputiti nadležnom sudu.
- 30 Međutim, Državno odvjetništvo u Trentu napominje da ono nije stranka u istražnom postupku koji u Njemačkoj vodi Služba za predmete iz područja poreznog kaznenog prava u Münsteru. Osim toga, on u Italiji ne može pokrenuti nikakav kazneni progon za djela na koja se odnosi europski istražni nalog o kojem je riječ u glavnom postupku ni podnijeti taj europski istražni nalog na ocjenu sudu, s obzirom na to da je u talijanskom pravu za priznavanje i, posljedično, izvršenje europskog istražnog naloga ili pak, ovisno o slučaju, odbijanje njegova priznavanja nadležno državno odvjetništvo, a ne sud. Slijedom navedenog, sudovi uopće ne sudjeluju u postupku priznavanja takvog naloga.
- 31 Stoga, u okviru postupka izvršenja europskog istražnog naloga, talijansko državno odvjetništvo treba smatrati tijelom čija je zadaća „potpuno neovisno riješiti spor” i time „sdom” u smislu članka 267. UFEU-a.
- 32 U tim okolnostima, Državno odvjetništvo u Trentu odlučilo je Sudu uputiti sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li [članak 2. točku (c) podtočku ii.] Direktive [2014/41] – u dijelu u kojem se predviđa da tijelo izdavatelj može biti i ‚bilo koje drugo nadležno tijelo, kako je određeno u državi izdavateljici, koje u dotičnom slučaju djeluje kao istražno tijelo u kaznenom postupku s nadležnošću za prikupljanje dokaza u skladu s nacionalnim pravom’, pri čemu se u tom slučaju, međutim, određuje da se ‚prije prosljeđivanja tijelu izvršitelju, EIN [...] potvrđuje nakon što sudac, sud, istražni sudac ili javni tužitelj u državi izdavateljici pregleda njegovu sukladnost s uvjetima za izdavanje EIN-a u okviru ove Direktive, a posebno s uvjetima iz članka 6. stavka 1.’ – tumačiti na način da se na temelju tog članka državi članici dopušta da upravno tijelo oslobodi obveze da zatraži potvrdu europskog istražnog naloga time što to tijelo kvalificira kao ‚pravosudno tijelo’ u smislu članka 2. Direktive?”

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

- 33 U svojim pisanim očitovanjima podnesenima Sudu njemačka vlada i Komisija izrazile su sumnje u pogledu toga ima li Državno odvjetništvo u Trentu svojstvo „suda” u smislu članka 267. UFEU-a.
- 34 Na temelju ustaljene sudske prakse Suda, kako bi ocijenio ima li tijelo koje upućuje zahtjev svojstvo „suda” u smislu članka 267. UFEU-a, što je pitanje za koje je isključivo mjerodavno pravo Unije, Sud uzima u obzir skup elemenata, a osobito je li to tijelo utemeljeno na zakonu, je li stalno, je li njegova nadležnost obvezna, provodi li kontradiktorni postupak, primjenjuje li pravna pravila te je li neovisno (presuda od 21. siječnja 2020., Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, t. 51. i navedena sudska praksa).

- 35 Što se tiče kriterija koji se odnose na pitanje je li tijelo koje je uputilo zahtjev utemeljeno na zakonu, je li stalno, je li njegova nadležnost obvezna, je li neovisno i primjenjuje li pravna pravila, spis kojim Sud raspolaze ne sadržava nijedan element na temelju kojeg bi se moglo utvrditi da Državno odvjetništvo u Trentu ne ispunjava te kriterije.
- 36 Međutim, također valja ispitati ima li Državno odvjetništvo u Trentu u postupku u okviru kojeg se obratilo Sudu svojstvo suda, u smislu članka 267. UFEU-a.
- 37 U tom pogledu, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da su, iako u skladu s člankom 267. UFEU-a za obraćanje Sudu nije nužno da je postupak u okviru kojeg nacionalni sud upućuje prethodno pitanje kontradiktoran, nacionalni sudovi ovlašteni obratiti se Sudu samo ako vode postupak i ako moraju odlučiti u postupku koji ima za cilj donošenje odluke sudske naravi (presuda od 28. veljače 2019., Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, t. 34. i navedena sudska praksa).
- 38 Međutim, kada djeluje kao tijelo izvršenja europskog istražnog naloga u smislu članka 2. točke (d) Direktive 2014/41, talijansko državno odvjetništvo, poput Državnog odvjetništva u Trentu, ne odlučuje o sporu i stoga se ne može smatrati da ima svojstvo suda.
- 39 Naime, člankom 1. stavkom 1. te direktive europski istražni nalog definiran je kao sudska odluka koju izdaje ili potvrđuje pravosudno tijelo države članice radi izvršavanja jedne ili nekoliko posebnih istražnih mjera u drugoj državi članici u svrhu pribavljanja dokaza u skladu s odredbama te direktive, uključujući one koji su već u posjedu nadležnih tijela države izvršiteljice.
- 40 Prema članku 1. stavku 2. Direktive 2014/41, države članice izvršavaju europski istražni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja i u skladu s odredbama te direktive. U skladu s člankom 9. stavkom 1. navedene direktive, tijelo izvršitelj priznaje europski istražni nalog ne zahtijevajući nikakve dodatne formalnosti te osigurava njegovo izvršenje na isti način i pod jednakim uvjetima kao da je dotičnu istražnu mjeru odredilo tijelo države izvršiteljice. Na temelju iste odredbe, to tijelo može odlučiti ne izvršiti europski istražni nalog pozivajući se na jedan od razloga za nepriznavanje ili neizvršenje ili na jedan od razloga za odgodu predviđenih u toj direktivi. Usto, člankom 9. stavkom 3. Direktive 2014/41 propisuje se da, kada tijelo izvršitelj primi europski istražni nalog koji nije izdalo tijelo izdavatelj, kako je navedeno u članku 2. točki (c) te direktive, tijelo izvršitelj vraća europski istražni nalog državi izdavateljici (vidjeti u tom smislu presudu od 8. prosinca 2020., Staatsanwaltschaft Wien (Krivotvoreni nalozi za plaćanje), C-584/19, EU:C:2020:1002, t. 43. do 45.).
- 41 Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 34. Direktive 2014/41, istražne mjere predviđene europskim istražnim nalogom privremene su naravi. Jedina svrha njihova izvršenja jest pribavljanje dokaza i, ako su ispunjene za to potrebne pretpostavke, prosljeđivanje tih dokaza tijelu izdavatelju iz članka 2. točke (c) te direktive.
- 42 U tim okolnostima, ne može se smatrati da je tijelo izvršitelj u smislu članka 2. točke (d) navedene direktive, koje priznaje i izvršava europski istražni nalog, zaduženo za „don[ošenje] presud[e]” u smislu članka 267. UFEU-a. U tom pogledu isključivo je na nadležnim pravosudnim tijelima države članice izdavateljice da donesu konačnu odluku o tim dokazima u okviru kaznenog postupka pokrenutog u toj državi.

- 43 Stoga, kad postupa u svojstvu tijela izvršenja u smislu članka 2. točke (d) Direktive 2014/41, talijanski državni odvjetnik, poput Državnog odvjetništva u Trentu, ne djeluje u postupku koji ima za cilj donošenje odluke sudske naravi, u smislu sudske prakse Suda iz točke 37. ove presude.
- 44 To utvrđenje nije dovedeno u pitanje okolnošću koju su istaknuli tijelo koje je uputilo zahtjev i talijanska vlada u svojim očitovanjima i odgovorima podnesenima Sudu, u skladu s kojom Zakonodavnom uredbom br. 108/17 nije predviđen nikakav sudski nadzor odluke državnog odvjetništva o nepriznavanju europskog istražnog naloga.
- 45 Naime, takva okolnost, koja se, uostalom, ograničava samo na slučaj nepriznavanja europskog istražnog naloga, nije relevantna za utvrđivanje ima li talijansko državno odvjetništvo, poput Državnog odvjetništva u Trentu, prilikom donošenja odluke o priznavanju i izvršenju takvog europskog istražnog naloga svojstvo suda, u smislu članka 267. UFEU-a. Konkretnije, ta okolnost ne utječe na utvrđenje iz točaka 41. i 42. ove presude, prema kojem su istražne mjere predviđene europskim istražnom nalogom po svojoj naravi privremene, a odluke o priznavanju i izvršenju takvog europskog istražnog naloga stoga nisu odluke sudske naravi.
- 46 S obzirom na sva prethodna razmatranja, valja utvrditi da je zahtjev za prethodnu odluku koji je uputilo Državno odvjetništvo u Trentu nedopušten.

Troškovi

- 47 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred tijelom koje je uputilo zahtjev, na tom je tijelu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Zahtjev za prethodnu odluku koji je odlukom od 15. siječnja 2020. uputila Procura della Repubblica di Trento (Državno odvjetništvo u Trentu, Italija) nije dopušten.

Potpisi